

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 24/2011-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. januára 2011 predbežne prerokoval sťažnosť I. K. K., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 56/2008, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. K. K. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. novembra 2010 doručená sťažnosť I. K. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 56/2008.

Zo sťažnosti a spisu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 5 C 56/2008 vyplýva, že sťažovateľ podal 7. apríla 2008 „návrh na začatie konania o ochranu práva proti zásahu do osobných údajov“ proti odporcovi Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky. Označeným návrhom sa sťažovateľ domáha ochrany proti zásahu do svojich osobných údajov, ku ktorému malo dôjsť tým, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 8 C 714/1998 bolo 26. novembra 2007 vydané uznesenie, v ktorom bol „predčasne a neoprávnene uvedený ako dôkaz proti sťažovateľovi jeho osobný a v tom čase chránený údaj, ktorý ešte nebolo možné zverejňovať“.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uvádza:

„Pred viac ako 2 a 1/2 rokmi som napísal súdny návrh o ochranu práva proti zásahu do osobného údaju. Bolo to dňa 5. IV. 2008 a (ten som doručil bardejovskému súdu dňa 7. IV. 08). Tento súd si toto súdne konanie až natoľko zľahčil, že chcel vec uzavrieť bez môjho vypočutia a dokonca i zaplatenia súdneho poplatku, k čomu ma nabádal po viac ako jednom roku svojím uznesením 5 C 56/08 zo dňa 29. VII. 09, na čo som ja nepristúpil a to som bardejovskému súdu dal na vedomie v lehote dňa 18. VIII. 09. Následne už tomuto súdu vadilo, že nemám zaplatený súdny poplatok za podaný návrh, k čomu ma vyzval svojím písomným podaním zo dňa 27. X. 09, aby som uhradil 1 866.- EUR, a to pod sankciou, že pokiaľ sa to nestane, súd toto konanie zastaví, lebo úd a j ne nebude môcť vo veci konať tak, ako už predtým aj bez zaplatenia tohto súdneho poplatku konať chcel a dokonca meritórne aj vo veci samej rozhodnúť! Ja som na túto jeho výzvu promptne a v lehote reagoval, že jeho požiadavke nebudem môcť vyhovieť. Súd na to priebežne dal a začal šetriť moje majetkové pomery, v čom som mu plne vyšiel v ústrety a dňa 31. III. 2010 vyniesol uznesenie, ktorým mi priznal oslobodenie od súdnych poplatkov pre toto konanie nad sumu prevyšujúcu 1 681.- EUR, čo bolo pre mňa neprijateľné, takže som sa svojím pádnym písomným podaním zo dňa 19. IV. 10 proti tomu odvolal.

Krajský súd v Prešove svojím procesným uznesením sp. zn. 5 Co/56/10 zo dňa 1. VI. 2010, na moje odvolanie tentokrát výnimočne dal a mnou napadnuté uznesenie

prvostupňového súdu z 31. III. 10 zrušil a vrátil mu túto vec na ďalšie konanie. Nato došlo k zmene sudcu a nová samosudkyňa akoby nevedela, že ako sa až doposiaľ veci majú, vyzvala ma svojim novým uznesením zo dňa 12. X. 10 k tomu, aby som svoj pôvodný súdny návrh doplnil o čosi, čo nie je potrebné robiť, nakoľko pokiaľ ide o túto otázku všetko je zrejmé z predošlej dokumentácie, ktorú si ona pravdepodobne nedostatočne osvojila a tým posunula toto súdne konanie späť do začiatočného štádia. To som jej dal jasne najavo svojim písomným podaním zo dňa 26. X. 10, ktorým som reagoval na toto jej posledné uznesenie.“

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1./ Vyslovuje že základné a ľudské práva I. K. K. podľa ods. 2 čl. 48 Ústavy SR a ods. 1 čl. 6 Dohovoru boli postupom Okresného súdu v Bardejove v konaní vedennom u neho pod č. k. 5 C 56/08 porušené.

2./ Prikazuje Okresnému súdu v Bardejove v súdnom spore pod č. k. 5 C 56/08 konať bez zbytočných prieťahov.

3./ Priznáva I. K. K. spravodlivé finančné zadostučinenie vo výške 5 tis. EUR /slovom päťtisíc eur/, ktoré je mu povinný Okresný súd v Bardejove zaplatiť do 2-och mesiacov od právoplatnosti tohto ústavného nálezu.

4./ Ukladá Okresnému súdu v Bardejove uhradiť vzniklé trovy tohto súdneho konania do 15-tich dní od právoplatnosti tohto ústavného nálezu.“

Súčasťou sťažnosti je aj žiadosť sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd v súvislosti s predbežným prerokovaním sťažnosti sťažovateľa zdôrazňuje, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu (m. m. napr. II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04).

Zmysel a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

Pri predbežnom prerokovaní sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorými sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní pred všeobecným súdom, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje, aby preukázali využitie právneho prostriedku ochrany, na uplatnenie ktorého majú právo podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“), t. j. podanie sťažnosti predsedovi príslušného všeobecného súdu.

Ústavný súd v rámci svojej ustálenej judikatúry (I. ÚS 21/99, I. ÚS 20/05, IV. ÚS 74/05) zdôrazňuje, že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi dotknutého všeobecného súdu podľa § 62 ods. 1 a nasl. zákona o súdoch je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám urobil nápravu a odstránil protiprávny stav zapríčinený nesprávnym postupom alebo svojou nečinnosťou. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorej predmetom je namietanie porušenia základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná v zásade iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že účinne využil označený právny prostriedok ochrany svojich základných práv podľa zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa názoru ústavného súdu treba sťažnosť proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa § 62 ods. 1 zákona o súdoch považovať za účinný prostriedok ochrany základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva

podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými priet'ahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach (§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1) zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných priet'ahov a ustanovuje za také priet'ahy aj disciplinárnu zodpovednosť (§ 116 a § 118 citovaného zákona).

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ sa už sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. augusta 2009 domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 56/2008. Sťažnosť bola uznesením ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 289/09 z 22. septembra 2009 odmietnutá pre neprípustnosť na základe zistenia, že sťažovateľ nepredložil dôkaz o využití prostriedkov ochrany jeho základných práv a slobôd, ktoré mu poskytuje osobitný právny predpis, a nevyužil tak účinný opravný prostriedok nápravy.

Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol (prekážka *res iudicata*), okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pripomína, že rozhodnutie o odmietnutí návrhu na začatie konania pre jeho neprípustnosť z dôvodu nevyčerpania opravných prostriedkov je rozhodnutím „o podmienkach konania“, ktoré má na mysli citované ustanovenie § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde. Ide však o podmienku konania, ktorú možno dodatočne splniť v ďalšom návrhu, ktorým sa napáda rovnaké konanie, aké bolo napadnuté v predchádzajúcom návrhu, ktorý bol odmietnutý ako neprípustný. Sťažovateľ bol na túto skutočnosť výslovne upozornený v uznesení ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 289/09 z 22. septembra 2009.

V súlade s uvedeným ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ v sťažnosti doručenej ústavnému súdu 3. novembra 2010 opätovne nepreukázal, že podal písomnú sťažnosť na prietahy v namietanom konaní predsedovi okresného súdu, a teda že vyčerpal účinný opravný prostriedok nápravy, a nepreukázal ani to, že uvedenú podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde, pričom existenciu takýchto dôvodov nemožno vyvodiť ani z obsahu sťažnosti, a preto nie sú splnené podmienky na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľa je neprípustná, a preto ju z tohto dôvodu podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde odmietol.

Odmietnutie sťažnosti nevylučuje, aby sa sťažovateľ opätovne uchádzal o ochranu svojich práv v prípade, ak by bol okresný súd v ďalšom období bez ospravedlniteľného dôvodu v napadnutom konaní nečinný alebo by bola jeho ďalšia činnosť neefektívna, avšak za predpokladu, že predtým vyčerpá právny prostriedok ochrany podľa zákona o súdoch.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. januára 2011